

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410000 – Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishlari: 60410100 – Iqtisodiyot
60411100 – Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar

Toshkent 2025

Fan/modul kodi IAKTT1104		O'quv yili 2025/2026	semestr I	ECTS - kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Axborot texnologiyalari	48	72	120	
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanning maqsadi: Talabalarda axborot texnologiyalarining asosiy tushunchalari, ofis dasturlari. internet texnologiyalari, axborot xavfsizligi va dasturlash asoslari bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, zamonaviy raqamli texnologiyalar haqida tushuncha hosil qilish va kelajakdagi texnologik yutuqlarga moslashish va ularni o'zlashtirish imkoniyatini o'rgatish.</p> <p>Fanni vazifasi: nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining qo'llanilishi, mutaxassislik bo'yicha qo'yilgan masalalarni yechishda ularning mantiqiy modelini qurish, zarur dasturiy vositalarni to'g'ri tanlash, olingan bilimlari asosida qo'yilgan masalalarni yecha olish orqali yetarlicha ko'nikmalariga ega bo'lishini ta'minlashdan iborat.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqligi: Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi Massachusetts Institute of Technology (2 THE) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi. https://catalog.mit.edu/degree-charts/computer-science-engineering-course-6-3/?utm_source</p> <p style="text-align: center;">II. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: (O'quv rejada nazariy soatlar ko'zda tutilmagan)</p> <p style="text-align: center;">III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <p>Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish yuzasidan kafedra tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar dars jarayonida olgan bilim va ko'nikmalarini amaliy topshiriqlar, mashqlar orqali bajarish natijasida yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazmali qurollar tayyorlash, foydalanish va boshqalar tavsiya etiladi.</p> <p>1. Matn yaratish va formatlash (matn muharriri)</p>				

2. Matn muharririda jadvallar va ro'yxatlar bilan ishlash
3. Microsoft Office - matn, jadval, makros yaratish va tahlil funksiyalari
4. Hujjatlarni birgalikda tahrirlash (Google Docs)
5. Google Docsda real-time ishlash. Onlayn xujjat yaratish, sharh berish.
6. Google Sheets yoki elekt jadvalda ma'lumot tahlili.
7. Gistogramma, diagramma, filtr va formulalar bilan ishlash.
8. Formulalar bilan ishlash: SUM, AVERAGE, IF
9. Jadvalda ma'lumotlarni fil'trlash
10. Diagramma va grafiklar yaratish
11. Makroslar orqali vazifalarni avtomatlashtirish
12. Formulalar yordamida moliyaviy tahlil
13. Taqdimot yaratish texnologiyasi: taqdimot yaratish, ovoz qo'shish, ekran yozuvi.
14. Taqdimotni yozish va namoyish qilish
15. ChatGPT va AI yordamida matn tuzish, savollarga javob berish.
16. AI da test tuzish, maqola yozish, so'rovni qayta ihlash, iqtisodiy muammolarni hal etish
17. Google Translate, DeepLda matnlarni avtomatik tarjima qilish, farqni tahlil qilish, hisobot tayyorlash
18. Tableau va Google Sheetsda ma'lumot vizualizatsiyasi, grafik chizish
19. Google Translate va DeepL yordamida matnni tarjima qilish
20. Python'da sonlar va matnlar bilan ishlash
21. Python'da sikllar va shartlar (if, for, while)
22. Fayllar bilan ishlash: CSV, TXT
23. Python skriptlari bilan iqtisodchi vazifalarini avtomatlashtirish
24. Python'da funksiyalar bilan ishlash: yaratish va qo'llash

IV. Mustaqil ta'lim*

IV.1. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

“Axborot texnologiyalari” fanidan mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Kompyuterning apparat qismi va dasturiy ta'minot
2. Kompyuter va mobil qurilmalar funksional imkoniyatlari
3. Kompyuterning asosiy komponentlari va ularning ishlash tamoyillari
4. Axborot tushunchasi va uni qayta ishlash jarayoni
5. Internet – global tarmoq tizimi
6. Internet servis turlari va xizmatlar toifasi
7. Tarmoq texnologiyalari va topologiyalari asoslari
8. Elektron jadvalda ma'lumotlarni statistik tahlili asoslari
9. Mashina tarjimasini rivojlanish tarixi

10. Tarjima dasturlarining turlari va imkoniyatlari
11. Multimedialli taqdimotlarni yaratish texnologiyalari
12. Taqdimot tuzish uchun dasturiy vositalar
13. Elektron pochta tizimi va uning afzalliklari
14. Ma'lumotlar bazalari bilan ishlash asoslari
15. Sun'iy intellektning imkoniyatlari va qo'llanilishi
16. Axborot xavfsizligi va himoya texnologiyalari
17. Bulutli texnologiyalar: Dropbox, OneDrive, Google Drive tahlili
18. IoT – Internetga ulangan aqlli qurilmalar va xavfsizlik masalalari
19. Kiberxavfsizlik: zamonaviy tahdidlar va himoya strategiyalari
20. Elektron hujjat aylanmasi va Doc Management tizimlari
21. Dasturlash asoslari va uning ahamiyati
22. Mobil ilova yaratish
23. Bulut texnologiyalari va ularning ITda qo'llanilishi
24. Sun'iy intellekt: tushuncha va qo'llanish sohalari

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanishi mumkin:

- darsliklar va o'quv qo'llanmalarining mavzularini o'rganib chiqish;
- Ibrat farzandlari platformasidan mustaqil ta'lim doirasida samarali faoydalanish;
- tarqatma material asosida alohida ma'ruza mavzularini o'zlashtirish;
- maxsus ilmiy adabiyot asosida mavzular ustida ishlash;
- o'quv-ilmiy-tadqiqot faoliyat bilan bog'liq mavzularni chuqur o'rganish;
- turli mavzularga doir adabiyotni o'qish (uy o'qishi /domashneye chteniye);
- ta'lim olishning faol va muammoli usullari qo'llangan o'quv mashqlarni bajarish;
- taqdim etilayotgan mavzu bo'yicha referat, esse, maqola va testlar tayyorlash;
- mavzu bo'yicha slayd-prezentatsiyani tayyorlash;
- ilmiy ma'ruza tayyorlash va taqdimot qilish.

** Izoh: Mustaqil ta'lim va kurs ishi mavzulari fan doirasida o'zgarishi mumkin.*

3.	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) <i>"Axborot texnologiyalari" fanini o'zlashtirish natijasida talaba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompyuterning apparat va dasturiy ta'minotlaridan foydalana olish haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi;</i> • Mantiqiy fikrlashni va masalalarni modelini qurish, kompyuter dasturlaridan amalda foydalanish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi;</i> • Faoliyati davomida axborot texnologiyalaridan foydalanish va ularni qo'llash <i>malakasiga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	<p>VI. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo'lib ishlash • yakka tartibda ishlash
6.	<p>VIII. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI</p> <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Roy, Shambhavi; Daniel, Clinton; and Agrawal, Manish, "Fundamentals of Information Technology" (2023): Textbook, University of South Florida 2. Аюпов Р.Х. Информатика ва ахборот технологиялари. Ўқув қўлланма. Тошкент. ТМИ.2013. - 650 бет. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024. 4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023 5. Sh.A. Mengliyev, O.A. Abdug'aniev, S.Q. Shonazarov, D. Sh. To'rayev. Python dasturlash tili. O'quv qo'llanma. Termiz, 2021 y <p style="text-align: center;">Scopusdan maqolalar</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Marina Farina, Witold Pedrycz Machine Learning in Society: Prospects, Risks, and Benefits, July 2024, Philosophy & Technology 37(3) DOI:10.1007/s13347-024-00782-4 7. Ashraf Bany Mohammed, Manaf Al-Okaily, Dhia Qasim, Mohammad Khalaf Al-Majali Towards an understanding of business intelligence and analytics usage: Evidence from the banking industry, International Journal of Information Management Data Insights, Volume 4, Issue 1, April 2024,

<https://doi.org/10.1016/j.jjime.2024.100215>

Axborot manbalari

8. www.t-blog.net/

9. www.natlib.uz

10. www.ziyonet.uz

7. Fanning o'quv dasturi "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2025 yil "12" 06 dagi 20 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2025 yil "28" 06 dagi 11 — sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8. **Fan / modul uchun ma'sullar:**
Xikmatov N. - TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida katta o'qituvchisi.
Salixova V.- TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida o'qituvchisi.
Eshonqulova F.- TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida o'qituvchi-stajyori.
9. **Taqrizchilar:**
Berdimurodov M.A. – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston milliy universiteti «Axborot xavfsizligi» kafedrasida o'qituvchisi (PhD)
Djalilov A.A – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti «Tashqi iqtisodiy faoliyat» kafedrasida katta o'qituvchisi

200